

ПРО НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА ЗДОРОВ'Я ДЕЯКИХ СКЛАДОВИХ СУЧАСНИХ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Постановка проблеми. Термін «косметика» у багатьох асоціюється з поняттям «краса», проте доволі часто виникають ситуації, коли саме косметичні засоби викликають небажані реакції з боку організму або навіть призводять до серйозних захворювань, які аж ніяк не додають людині краси. Це доводить, що **актуальність** цієї теми на сьогодні можна вважати незаперечною.

Аналіз літератури. Питання про властивості косметики виникло не сьогодні. Суперечки про те, де й коли жінки вперше почали застосовувати косметику для збереження краси, тривають не одне сторіччя. Більшість дослідників називає колискою косметичної та парфумерної індустрії Єгипет, у якому за часів фараонів розвинулася технологія одержання з трав, коренів і квітів різноманітних пахучих і фарбувальних речовин [5, с.45]. У пірамідах, у гробницях фараонів знайдено цілі набори баночок, тарілочок, ложечок косметичного призначення. Єгипетська цариця Клеопатра навіть написала книгу про косметику й утримувала цілу фабрику для виробництва косметичних засобів [6, с.11], певна частина яких мала також і лікувальні властивості.

Для запобігання сивини використовували жир чорних змій, кров чорних биків і яйця сорок, ворон. Перукарі запевняли, що мазі, виготовлені на основі жиру левів, мають чудодійну силу, сприяють густоті й росту волосся. На перуки прикріплювали ароматичні башточки [7, с.13].

Цінувалися мазі, до складу яких входили риб'ячий жир, порошок з копит ослів. Ці засоби були предметом експорту й продавалися за великі гроші. Єгипетські рецепти згадуються Гіппократом, увійшли вони й у народну медицину європейців [6, с.20].

Тепер зрозуміло, чому Клеопатру й Нефертіті вважають незвичайно гарними – це була штучна краса, посилена косметикою.

Разом з тим з історії відомо, що ще наприкінці XIX ст. до складу пудри входили різні токсичні сполуки. А лише сторіччя тому такий популярний серед отруйників усіх часів і народів миш'як використовували для поліпшення кольору шкіри. Жінки вибілювали обличчя сполуками, що містили отруйні солі свинцю, рум'янилися, втираючи в шкіру смертельно небезпечні суміші ртуті, освітлювали волосся азотною кислотою, малювали на обличчі модні голубі прожилки фарбами, які руйнували гемоглобін. А темні плями зі шкіри взагалі видаляли ціаністим калієм [7, с.30].

Виходячи з вищевказаного **мета цього дослідження** – виявити найосновніші чинники шкідливого впливу на організм людини найпопулярніших косметичних засобів та надати рекомендації з мінімізації цих впливів.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні хіміки і лікарі вже розібралися із впливом на такі отруйні хімікати, як ртуть і свинець. Але випадки, коли косметика викликає погіршення здоров'я і дотепер залишаються далеко не поодинокими. Мова йде про алергічні реакції на косметичні засоби. Від них не застрахований ніхто. Просто одні – люди із чутливою шкірою й схильністю до алергії – перебувають у групі ризику, а інші можуть за збігом обставин витягнути нещасливий квиток у вигляді індивідуальної непереносимості певного косметичного засобу, хоча перед тим у них ніколи раніше не було ніяких алергій. Головними алергенами, тобто речовинами, котрі викликають алергію, вважаються консерванти, ароматичні речовини та барвники [1, с. 100].

Консерванти

Чим більше всіляких парабенів і формальдегідів у косметичному засобі, тим довшим є термін його зберігання. Виробникові це вигідно: тривалий строк зберігання підвищує купівельну привабливість продукту. Тим часом високий вміст консервантів підвищує ризик алергійних реакцій через підвищену концентрацію агресивних хімічних сполук. Засоби з меншим терміном зберігання можуть містити й натуральні консерванти, наприклад, сорбінову кислоту чи бджолиний віск, але якщо у вас, наприклад, алергія на мед, то від таких засобів треба відмовитися.

Ароматизатори

Тільки дуже наївні люди вірять у те, що в крем або шампунь із ароматом персика дійсно додали персик. В епоху «ароматизаторів, ідентичних натуральним» це недозволенна розкіш. Чим сильніше й приємніше пахне косметика, тим більше в ній ароматизаторів. Часом вони просто необхідні, щоб сховати сморід вихідної сировини, але іноді це просто спосіб приваблення покупця.

До речі, вчені давно повторюють, що натуральні ароматизатори часом є більш небезпечними за синтетичні. Справа в тому, що натуральні ефірні масла, які є прекрасними природними ароматизаторами, також викликають алергійні реакції. Особливо це стосується масла бергамота й цитрусових [2, с.38].

Барвники

Анілінові фарби в помаді, солі металів (хромові, срібні, нікелеві) в олівцях для очей – це також алергенні складові косметики. Чим більш стійкий і яскравий колір має продукт, тим більше в ньому агресивних барвників. Так що, вибираючи яскраво-блакитний гель для волосся, криваво-червону помаду й водостійку туш, варто подумати, чи ви готові позбутися цих засобів у випадку негативних реакцій вашого організму на вплив їх компонентів [3, с.46].

Не тільки нова косметика може викликати алергічну реакцію. На роками перевірені лінії шкіра також може відреагувати неадекватно. Причин може бути декілька.

1. Вийшов строк придатності косметичного засобу або він скоро спливає [4, с.31]. Склад косметичного засобу згодом змінюється, оскільки в нього потрапляють повітря й бактерії. Тож людям із підвищеною чутливістю шкіри варто користуватися тільки недавно випущеною косметикою.

2. Порушені умови зберігання й правила використання косметики. Припустимо, косметика зберігається на туалетному столику, а столик розміщено поруч із батареєю. У цьому випадку не варто дивуватись, якщо щось зіпсується в косметичному засобі. В іншому випадку, якщо маску на обличчі тримати не п'ять хвилин, як зазначено в інструкції, а двадцять п'ять, то в патологічній реакції шкіри виробник не винен [3, с. 60].

3. Фотосенсибілізація. Складові косметики іноді непередбаченим чином реагують на ультрафіолет, тому від зими до літа склад косметичних засобів повинен змінюватися.

Крім того, прийом деяких ліків (антибіотиків або імунодепресантів), процедури хімічного пілінгу, лазерної та фото епіляції, загальне послаблення імунітету й інші подразники можуть істотно змінити відповідь організму на цілком звичні речовини [4, с. 50].

Саме тому вчені розробили десять правил домашнього косметолога для алергіків [4, с.12].

Треба залишити професійну косметику професіоналам. Речовини, що містяться в ній, більш активні й агресивні, тому застосовувати таку косметику треба обережно, під доглядом фахівця й, найчастіше, не щодня.

Через високу концентрацію потенційних алергенів бажано уникати яскравих («отрутних») відтінків косметики, а також надмірно стійких засобів.

Не варто купувати нові лінії, попередньо їх не протестувавши на невеликій ділянці власної шкіри. Тож косметику для тіла наносять на згин ліктя, а косметику для обличчя – за вуха. На жаль, перевірити в такий спосіб туш і помаду неможливо: реакція слизової оболонки може відрізнятись від тієї, що відбувається зі шкірою.

Небажано користуватися косметикою з перевищеним терміном реалізації. Такі засоби необхідно викинути без найменших сумнівів.

Крем із баночок найліпше діставати одноразовими ватними дисками, а не руками, на яких постійно є бруд і безліч бактерій.

За один раз треба користуватися косметикою тільки однієї фірми. Реакцію організму на суміш засобів різних виробників передбачити неможливо.

Деякі види парфумів змінюють властивості під впливом сонячного світла, це важливо враховувати перед відвідуванням пляжу або солярію.

Косметику для тіла не варто використовувати на обличчі, оскільки склад цих засобів надто важкий, щоб його засвоювала більш тендітна шкіра обличчя.

Обов'язково треба читати етикетки: при алергії на злакові доведеться уникати косметичних препаратів з умістом компонентів паростків пшениці, а при реакціях на сполуки нікелю – відмовитися від лаку для нігтів з кульками для розмішування.

Це ж стосується й перевірених засобів, оскільки виробник цілком може час від часу корегувати рецептуру.

Найголовніше: якщо реакція серйозна, тоді необхідно терміново звернутися до лікаря, бо проблема з появою алергічної реакції знаходиться не стільки в косметиці, скільки в організмі.

Висновок.

Косметика існує вже тисячі років і, напевно, буде існувати, допоки живе хоч одна жінка. Але варто знати і вміти користуватись інформацією про складові косметичних засобів і можливі побічні ефекти після їх застосування. Лише такий підхід дозволить уникнути шкідливих наслідків для здоров'я під впливом косметичних засобів.

Література

1. Вілкова С.А. Товарознавство та експертиза парфумерно-косметичних товарів. Підручник для вузів .- М.: видавничий дім «Ділова література», 2000 .- 286 с.
2. Товарознавство та експертиза промислових товарів: підручник / за ред. Проф. А. Н. Неверова .- М.: МЦФЕР, 2006 .- 848 с .- (Серія «Вища школа»).
3. Довідник товарознавця: Непродовольчі товари: У 3-х т. Т. 2 / С. І. Баранов, Є. І. Веденєєв, А.Я. Володенков та ін - 3-е вид., Перероб .- М.: Економіка, 1990 .- 463 с. - ISBN 5 - 282 - 00328 - 7
4. Шепелев А.Ф. Товарознавство та експертиза парфумерно-косметичних товарів. Навч. Посібник / А.Ф. Шепелев, І. А. Печенізька, Т. Є. Іхваненко .- Ростов н / Д: видавничий центр «МарТ», 2001.-144с.
5. Товарознавство і організація торгівлі непродовольчими товарами: підручник; під ред.А.Н. Неверова, Т. І. Чалих .- 4-е вид., Стер .- М.: видавничий центр «Академія», 2006 .- 464 с.

6. Никифоров А.Д. Метрологія, стандартизація і сертифікація: Учеб. посібник / А, Д. Никифоров, Т., Бакієв.-3-е вид. Испр .- М.: Висш.шк., 2005 .- 422 с.:
7. Крилова Г.Д. Основи стандартизації, сертифікації та метрології: підручник для вузів .- 2-е вид., Перероб.і доп.-М.: Юніті-дана, 2000 .- 711с.

У статті наводиться інформація про деякі небезпечні складові косметичних засобів. Зокрема, звертається увага на такі розповсюджені компоненти, як консерванти, ароматизатори і барвники, які здатні негативно вплинути на здоров'я, зокрема, викликати алергію. У зв'язку з цим надаються практичні рекомендації щодо запобігання алергічних реакцій на косметику.

Ключові слова: косметичні засоби, здоров'я, небезпека, алергія

Статья информирует о некоторых опасных составляющих косметических средств. В частности, особое внимание обращается на такие наиболее распространенные компоненты, как консерванты, ароматизаторы и красители, которые способны отрицательно повлиять на здоровье, а именно вызвать аллергию. В связи с этим и даются практические рекомендации о том, как предотвратить аллергические реакции на косметику.

Ключевые слова: косметические средства, здоровье, аллергия.

Article informs on some dangerous components of cosmetics. In particular, the special attention is paid on such most widespread components as preservatives, fragrances and dyes which are capable to affect negatively health, namely to cause an allergy. In connection with it and practical recommendations how to prevent allergic reactions to cosmetics are made.

Keywords: cosmetics, health, allergy.